

Dnr S43/07/2/1

Arbeten utförda inom landskapets naturreservat, naturminnen och andra skyddsobjekt år 2006

Ålands
landskapsregering

Miljöbyrån 2006

Naturresevat

Brändö:

Blåskären – Salungarna – Stora Bredgrundet

Översyn och strandstädning samt sjöfågelinventering utförd av på orten bosatt tillsyningsman enligt särskilda direktiv.

Eckerö:

Träsket

Ej åtgärder detta år.

Östra Rödklobb

Översyn av skyltar har utförts.

Södra Uddhagarna

Ej åtgärder detta år.

Norra Uddhagarna

Röjning av ett par ytor stadda i igenväxning

Finström:

Almskogen

Översyn av anläggningar utförd.
Slätter.

Prästgårdsnäset

Översyn av stängsel och skyltar.
Betesdjur har hållits i båda fållorna, (ungnöt). (Se bilaga).
Röjning av nypon och sly i områdets nordöstra del, samt röjning av hasselskott i områdets södra del.

Idskär

Ej åtgärder detta år.

Föglö:***Björkör***

Översyn av anläggningar har utförts. Städning av stränderna på hemlandet och Kolderskär.

Kvigor har hållits som betesdjur på hela hemlandet, på gårdstunet endast under sensommaren då även får betade i området. (Se bilaga).

Slåtter har utförts på gårdstunet och ängarna. Røjning har gjorts norr om ladugården.

Ett antal björkar hamlades i västra ängen.

Elsystem med solcellspanel installerades i lillstugan.

Arbetena utförda av tillsyningsmannen som anställdes för perioden 1.6 – 31.8.2003.

I övrigt sköts byggningarna enligt särskilt program av byråns timmerman; det löpande underhållet på Björkör i huvudsak av tillsyningsmannen.

Bråttö

Översyn och komplettering/utbyte av skyltar har utförts av på orten bosatt tillsyningsman.

Granö

Översyn av skyltar har utförts av på orten bosatt tillsyningsman

Norra Hastersboda

Ej åtgärder

Sandön

Översyn av skyltar av på orten bosatt tillsyningsman.

Geta:***Höckböleholmen***

Trädgallringen fortsatte i områdets centrala delar.

Slåtter av naturstigen och vassen söder om ”Lastarudden” utfördes under sommaren.

Stubb- och slyröjning under hösten då även ett antal vindfällen upparbetades.
Betesdjur, kalvar och får (Se bilaga).

Hammarland:

Svartnö – Kaja

Översyn och byte av skyltar.

Lökö

Ej åtgärder detta år

Ängessjö

Ej åtgärder detta år.

Jomala:

Iriskärret

Städning, reparation av spången
Fortsatt kontroll och uppföljning av irisbeståndets tillstånd gjordes:
Läget stabilt och oförändrat gentemot tidigare år.

Lövdal

Översyn.

Ramsholmen

Översyn och underhåll av anläggningar. Ett nytt rastbord placerades ut på södra udden.

Slätter av området har utförts enligt särskilt program.

Hela området söder och öster om gården slyröjdes (nypon och hasselskott).

Betesdjur: kvigor. (Se bilaga).

Moren

Röjning av tre ytor under vintern .

Kumlinge:

Blacksund

Ej åtgärder detta år.

Näset

Ej åtgärder detta år.

Kökar:***Karlbyådarna sälskyddsområde***

Inventering av sälbeståndet utförd i vilt – och fiskeriforskningsinstitutets regi: Inom regionen finns ca 2000 gråsäl – en ökning mot tidigare år.

Idö

Slåtter, rydning och tillsyn har utförts av på orten bosatta tillsyningsmän, liksom skottröjning av Idö skäret och ängen. Röjningen av den norra delen av den ursprungliga slåtterytan mot områdets gamla nordgräns fortsattes i slutningen nu ända ner till stranden. Nu även möjligt att nå området från väster.
Betesdjur, kalvar. (Se bilaga).

Sandskär (Hellsö)

Översyn har utförts av på orten bosatt tillsyningsman enligt särskilda direktiv.

Östra Långskär – Sandskär

Översyn har utförts av på orten bosatt tillsyningsman enligt särskilda direktiv. Röjningstarka planerad men på grund av att inga intresserade anmälde sej förverkligades inte denna.
Betesdjur: Får (Se bilaga).

Lemland:***Bistorp stenåkrar***

Tillsyn i samband med planering av vandringsled genom området.

Herrön

Översyn av anläggningar och regelbunden gräsklippning.
Röjningar och avverkningar fortsattes på västra betet. Under hösten upparbetades flere vindfällan.
Får på bete i olika fållor. (Se bilaga).

Nåtö**A. Skärgården**

Skyltning av de nya områdena: Norra - och södra Styröklubben och Styrögrundet.

Gjordes översyn av anläggningar och städning av stränder vid rastplatser och grillar.

Slätter utfördes på Senskär, Jungfruskär och Idholm.

Betesdjur: Får på Idholm och Senskär (Se bilaga).

B. Hemlandet

Översyn av anläggningar har utförts, liksom strandstädning och skötsel av rastplatser. Slätter av odlingsmarken och ängarna företogs enligt särskilt program. Hamling företogs i östra ängen samt på ”kilen vid Unos”. (Uppföljning av Lifeprojektet)

Betesdjur:

Kvigor på Östra betet.

Får växelbetade Rosklev/Harskatan/Norrbackåkern. (Se bilaga).

Nytt tak på lillstugan.

I övrigt sköts byggningarna enligt särskilt program.

Stora Löskär – Vitfågelskär

Översyn och byte av skyltar.

Lumparland:***Skag***

Ej åtgärder detta år.

Mariehamn:***Espholm***

Älggräs- och vasslätter. Hela området slyröjdes och städades.

Askbeståndet omhamlades. Noterades att skottdöd drabbat en del av askarna.

Betesdjur: Får (Se bilaga).

Saltvik:***Boxö***

Översyn utfördes av på orten bosatt tillsyningsman enligt särskilda direktiv.

Stig markerad till "Rövargrottan". Rastbord uppe på bergkrönet. Betesdjur(kvigor), samt slåtter på Öjen . (Se bil.)

Länsmansgrund

Översyn utfördes av på orten bosatt tillsyningsman enligt särskilda direktiv.

Åsgårda stenåkrar

Översyn och byte av skyltar.

Knöppelskär

Ej åtgärder detta år.

Kråkskär

Ej åtgärder detta år, förutom de som vidtagits av "Sällskapet för Kråkskärsstugans bevarande".

Sund:***Fjärdsjär – Harrgrund***

Översyn och skyltbyte.

Lillnäsberget – Tingö

Översyn, byte av gränsmärken.

Slåtter på ängen nedanför branten på Lillnäsberget utförd av på orten bosatt tillsyningsman. Røjdes även i hassellunden nedanför berget.

Prästgårdsskogen

Översyn och röjning har gjorts av vägen i områdets nordöstra del samt vid fågeltornet. Arbetena har utförts av på orten bosatt tillsyningsman. Den södra gränsen mot församlingens skog markerades med gränsmärken.

Vårdö:***Gloet***

Ej åtgärder detta år.

Hemdal

Ej åtgärder detta år.

Skålklobbarna

Ej åtgärder detta år.

Översyn av naturminnen

1. Källskärskannan	Kökar	38/1925	-
2. Slånbestånd	Mariehamn	15/1934	-
3. Hamnholmseken	Saltvik	15/1934	-
4. Tall	Eckerö	31/1970	Översyn
5. Björk	Jomala	32/1970	-
6. Popplar	Finström		Översyn
7. Askar	Jomala	12/2000	Översyn
8. Stenåkern ”Stenögat”	Saltvik	55/1993	-
9. Ek, flyttblock	Saltvik	31/1994	Översyn
10. Lövträdsallé	Saltvik	30/1996	-

Fågelskyddsområden (Enl. 26§ JL) (ÅFS 31/1985)

Se bilaga.

Fågelskyddsområdena är utmärkta med av landskapsstyrelsen godkända skyltar. Årlig översyn skall utföras av jaktvårdsföreningarna. Efter den 1.1.1999 ankommer övervakningen av fågelskyddsområdena på skogsbruksbyrån eftersom områdena inrättas med stöd av jaktlagen (med undantag av NATURA 2000 områden).

Avtalsområden enligt naturvårdslagen som inte inrättats till naturreservat

Avtalsområde: Brändö, Jurmo, Norrön (Carina Malm) havsörn och gammal skog

Avtalsområde: Föglö, Hastersboda (Edgar Helin) havsörn och gammal skog

Avtalsområde: Vårdö, Simskåla, Stenverka (Jan Karlsson) havsörn och gammal skog

Avtalsområde: Vårdö, Vårdöby, (B.Björklund) havsörn och gammal skog

Avtalsområde: Utängarna, Gottby, (B. Eriksson) Guckuskobestånd.

Övriga skyddsobjekt

Efter överenskommelse med markägaren har miljöbyrån utfört begränsade skötselåtgärder inom följande områden:

Skötselområde: Hammarland, Bovik, guckusko. Rövning av området har utförts av miljöbyrån.

Skötselområde: Hammarland, Mörby, guckusko. Översyn.

Skötselområde: Jomala, Ingby, guckusko, flugblomster. Ej åtgärder

Den årliga slåttären är ett av de viktigaste momenten i skötseln av landskapets kulturmarksområden. Förr användes lie, i dag används maskiner för ändamålet – en följd av att gamla kunskaper håller på att försvinna.

Trots betande djur måste röjningsarbeten utföras kontinuerligt. Detta för att antalet betesdjur inte alltid är tillräckligt, men också för att vissa djurarter ratar vissa växter vid betningen.

Även på husunderhållssidan finns alltid saker att göra. Bland annat har lillstugan på Nåttö fått nytt tegeltak i år.

De betande djuren är en förutsättning för framgångsrik kulturmarksvård. Ett försök med miljövänliga stängselstolpar av återvunnen plast har genomförts med mindre framgång. Stolparna böjs av solvärmen så att stängslet alltid lutar åt skuggsidan. Dessutom saknas stadga i konstruktionen

För mer information hänvisas till miljöbyråns hemsida:

Allmän information om naturvården (NATURA 2000, Naturreservat, etc.)

www.ls.aland.fi/socialomiljo/miljo/naturvard.pbs

Eller aktuella fältarbeten på reservaten:

www.ls.aland.fi/socialomiljo/miljo/Just_nu_naturvard.pbs

Mariehamn den 31 december 2006

Jörgen Eriksson

ÅLANDS NATURRESERVAT

Per den 31.12.2006

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsäkt		Privatägt		ÅFS
			land ha	vatten ha	land ha	vatten ha	
1 Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25 31/74
2 Mangelbo (Almskogen)	Finström	1931	-	-	-	-	
		1987 ^o	1	-	-	-	32/87
3 Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
4 Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
5 Nätö-Jungfruskär	Lemland	1964	-	-	-	-	-
		1985 ^o	-	-	-	-	
		1992 ^o	-	-	-	-	-
		2005 ^o	124	427	-	-	13/05
6 Björkör	Föglö	1966	-	-	-	-	24/66 28/74
		2003	220	6536	-	-	3/03
7 Sandskär	Kökar	1971	-	-	-	-	9/71
		1996 ^o	13	-	-	-	27/96
8 Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
9 Granö	Föglö	1975	-	-	-	-	-
		1985 ^{oo}	-	-	-	-	44/85
		1996 ^{oo}	-	-	80	-	67/96
10 Långskär-Sandskär	Kökar	1978	-	-	-	-	-
		1985 ^o	96	263	-	-	31/88
11 Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
12 Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
13 Lökskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
14 Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
15 Lillnäsberget-Tingö	Sund	1982	-	-	-	-	-
		1991 ^o	-	-	-	-	-
		1995 ^{o*}	100	211	-	-	34/95
16 Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
17 Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
18 Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
19 Brättö	Föglö	1988	-	-	-	-	-
		1992 ⁺	-	-	-	-	-
		1999 ^o	-	-	44	-	66/99
20 N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
21 Boxö	Saltvik	1988	-	-	-	-	-
		1996 ^o	306	1091	-	-	28/96
22 Skag	Lumparland	1989	-	-	16	-	32/89
23 Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	-
		2005 ^o	82	-	-	-	10/05
24 Hemdal	Vårdö	1990	-	-	7	-	15/90
25 Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92

ÅLANDS NATURRESERVAT (Fortsättning)

Per den 31.12.2006

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt		Privatägt		ÅFS
			land ha	vatten ha	land ha	vatten ha	
26 Åsgårda Sten- åkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
27 Höckböle- holmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
		2000 ^o	23	-	-	-	74/00
28 Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
29 Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
30 Bistorp Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
31 Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
32 Karlbyådarna, sälskyddsområde	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
33 Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
34 Blacksund	Kumlinge	1999	-	-	28	-	60/99
35 Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
36 Näset	Kumlinge	2001	34	-	-	-	16/01
37 Södra Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
38 Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
39 Prästgårdsskogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
40 Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
41 Norra Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
42 Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
43 Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
44 Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
			1435	9987	474	670	

Ålands landareal = 148.130 hektar
 Naturskyddad land-
 areal = 1.909 hektar = 1,29 %
 Medelstorlek, land-
 areal = 43,39 hektar

Ålands vattenareal = 1.180.000 hektar
 Naturskyddad vatten-
 areal = 10.657 hektar = 0,96 %

^o förstorat

^{oo} förlängd fredning

* ändrade gränser eller bestämmelser

Skyddad natur på Åland

(per 31.12. 2006)

- Naturresevat
- ▲ Naturminne
- Avtalsområde
- ★ Fågelskyddsområde
- ▼ Sälkskyddsområde

0 5 10 15 kilometer

 Ålands landskapsregering
Miljöbyrån

▼ 32

Ålands i lag fredade NATURMINNEN

Per den 31.12.2006

Nr	Naturminne	Fredat år	Kommun	Författningssamling
1	Källskärskannan	1925	Kökar	ÅFS 38/25
2	Slånbestånd	1934	Mariehamns stad	ÅFS 15/34
3	Hamnholmseken	1934	Saltvik	ÅFS 15/34
4	Tall	1970	Eckerö	ÅFS 31/70
5	Björk	1970	Jomala	ÅFS 32/70
6	Popplar	1974	Finström	
7	4 askar	1981	Jomala	ÅFS 44/81 och 12/2000
8	Stenåkern "Stenögat"	1993	Saltvik	ÅFS 55/93
9	Ek, flyttblock	1994	Saltvik	ÅFS 31/94
10	Allé i Nääs	1996	Saltvik	ÅFS 30/96

FÄGELSKYDDSSOMRÅDEN (26 § JL 31/1985) Per den 31.12.2006

Områdets namn	Kommun	By	Ägare	Areal, ha	Beslutsdatum	Gäller t.o.m.
Rnr					Dnr	
Holmgrundet och Långnäsgrundet Rnr 5:6 Torp	Eckerö	Torp	Astrids Bengts 22270 ECKERÖ	1	18/12-80 2194/216-80 21/2-91 112 Nm1 11/1-96 20 Nm1	31/7-90 31/7-95 Tills vidare
Långviksgrundet Kyrkoby samfällighet	Eckerö	Kyrkoby	Brage Eklund Kyrkoby samfällt 22270 ECKERÖ	1,2	27/6-86 2932/359-86 19/1-93 28 Nm1	31/7-90 Tills vidare
Brännholmsgrundet Rnr 1:1 Bastö	Finström	Bastö	Gunlög Höglund	2	10/5-83 B.D. 2657/245-83	Tills vidare
Ekholmsgrundet Rnr 1:16 Ekholm	Finström	Bastö	Ulf och Stefan Perander Bastö 22310 PÅLSBÖLE	1,5	12/10-88 B.D. 7573/803-87 19/1-93 30 Nm1	31/7-92 Tills vidare
Gadden Månsas Norrstu Rnr 4:9	Brändö	Jurmö	Runar Strandvall	4	30/1-90 Dnr Nm1-03-89-381	Tills vidare
Hamnholmsgrunden Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	0,8	14.5.1996 Dnr Nm1-35-967-37	Tills vidare
Träskholmsbådan Vestergård 1:19	Brändö	Brändö	Brändö församling 22920 BRÄNDÖ	1	14.5.1996 Dnr Nm1-35-96-37	Tills vidare
Gräsören Gloskärsörarna	Kökar	Karlby	Ls genom gåva	3,0 ha	14.8.2002 ÅFS 61/2002	Tills vidare
Rättgrundet	Mariehamn	Mariehamn	Mariehamns stad och Vesterkalmare delägarlag	13,3 ha	3.9.2003 ÅFS 62/2003	Tills vidare

DJURHÅLLNINGEN PÅ LANDSKAPETS NATURRESERVAT år 2006

OBS ej fullständig 8.1.2007

<i>Betesområde</i>	<i>Betesfålla</i>	<i>Djurägare</i>	<i>Antal djur</i>	<i>Slag av djur</i>	<i>Betesperiod</i>	<i>Anm.</i>
Nätö	Östra betet	Henrik Karlsson		Kvigor		-
”	Harskatan V.	Vailet Fagerström	17	Får	14.6 – 12.10	*Växelbete m. Tre nedan
”	Harskatan Ö.	”	17	Får	14.6 – 12.10	*
”	Rosklev	”	17	Får	14.6 – 12.10	*
”	Norrbackslåten	”	17	Får	14.6 – 12.10	Bete sist; efter slåttern *
”	Senskär	E.Jansén		Får		
”	Idholm	”		Får		
Ramsholmen	Hela	Henrik Karlsson		Kvigor		
Björkör	Hemlandet	Jomala gård S-O Blomberg	6 34	Kvigor får	5.6 – 7.9 2.8 – 15.10	Gårdstunet betades på sensommaren Ångarna betades, även slätter. Ön tål mera bete!
Idö		Henrik Sundberg	7	Kalvar/ kvigor	11.6 – 4.11	Bete efter slåttern på slåtterytan.
Ö.Långskär	Långskär-Sopskär, Antör,	Göran Stenroos		Får		
Höckböleholmen	Hela området utom bergen	Anders Sundberg	4/1+7	Kvigor/ Tackor-Lamm	28.5-6.10	Allt OK
Prästgårdsnäset	Båda fållorna	Lundbergs, Mangelbo	20	Kvigor	19.5 – 30.10	-
Herrö	5 olika fållor)	E. Jansén		Får		De 5 fållorna växelbetades enl. ark. betesrapport
Espholm	Hela området, även stadens del S.om vägen	Elof Josefsson	33, utökades 2.8 till 43	Får	3.6 – 3.10	
Boxö Öjen		Allan Gustafsson	6	Hereford- kvigor/ Tjurar (3+3)	13.6 – 7.10	
Signilskär	Hemlandet	Thor-Erik Johansson	28	Får	6.7 – 18.10	